

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisorile neferocitate nu se
primesc.
Manuscrisurile nu se retrimit.
Inserate
se primesc la Administrațiunea
în Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena la M. Dukas Nachf.,
Nur. Augenthal & Emeric Les-
ner, Heinrich Schalek, A. Op-
penh Nachf., Anton Oppelk.
In Budapesta la A. V. Gölber-
ger, Ekstein Bernat, In Ru Le-
opolid. (VIA: Erzsbet-kbunt).
Prețul inserțiilor: o serie
garmonă pe o coloană 10 bani
pentru o publicare. Publicații
mai dese după tarife și invo-
luntă. — RECLAME pe pagina
3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

ANUL LXX.

„GAZETA“ lăse în fiecare zi
Abonamente pentru Austro-Ungarie:
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-ri de Duminică 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-ri de Duminică 5 fr. pe an.
Se pretindecă la toate că-
dile poștale din țară și din
străinătate și la d-nii colectorii.
Abonamentul pentru Brașov:
Administrațiunea, Piața mare
târgului Inului Nr. 80. etajul
I. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul acasă: Pe un an 24
cor., pe șase luni 12 cor., pe
trei luni 6 cor. — Un exem-
plar 10 bani. — Adre abonam-
entelor, să și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 63

Brașov, Luni-Marti 20 Martie (2 Aprilie)

1907.

Adunările Sârbilor.

Pe ziua de ieri Duminică 31 Martie nou, a fost conchiată la Becicherecul-mare o adunare populară a Sârbilor din Ungaria, pentru a lua pozițiune în contra proiectelor de lege școlare ale lui Apponyi. La această adunare și-au dat concursul ambele partide sârbești. Radicalii vor să meargă în grava chestiune a școalelor mână în mână cu liberalii. Aceasta firește supără mult pe puternicii zilei din coaliție, ei se și plâng în „Budapesti Hirlap“ că cei dela „Zastava“ și partidul radical, în loc să folosească ocaziunea de a dovedi că sunt adevărații prietini ai Maghiarilor, neluând parte la nici o mișcare contra proiectelor lui Apponyi, trag clopotul cel mare, adună pe țărani sârbi în piața din Becicherecul-mare, și nu se sfîșie de a da în glasul „fraților români“ și a se plânge că Maghiarii vreau să-i stingă și pe Sârbi de pe fața pământului!

Multă vreme a domnit mare tăcere în tabăra Sârbilor. A fost timpul suprem să se pronunțe și ei.

Astăzi am primit un apel tipărit în limba sârbească în care ni se face cunoscut că și la Vârșet se va ținea o adunare populară în care Sârbii voesc să-și ridice glasul pentru apărarea limbii lor atacată prin proiectul de lege al lui Apponyi.

Au început dar să se miște și Sârbii și aceasta o putem s-o considerăm ca un câștig pentru cauza mult amenințată a școalelor naționalităților.

Mult au fost incurajați guvernării unguri prin faptul, că radicalii sârbi s'au purtat atât de rezervat în timpul din urmă față cu legile proiectate de Apponyi. Ei puneau atitudinea aceasta a radicalilor sârbi și a organului lor „Zastava“ în contul cunoscutei frățietăți maghiaro-croate-sârbești ce-o pusese la cale oamenii coaliției. Acum văzând că totuși nici radicalii sârbi nu vreau să se eschidă din șirul celor ce protestează în contra nouelor măsuri de maghiarizare, sunt foarte neplăcut surprinși, adică, mai bine zis, s'arată așa și au curajul de a-le mai face imputări celor dela „Zastava“, când e așa de clar și limpede atentatul ce se pune la cale și în contra limbii și instrucțiunii sârbești.

Și apelul dela Vârșet, despre care am amintit mai sus accentuiază cu deosebire că contra limbii sârbești este îndreptată legea lui Apponyi, nu mai puțin ca în contra limbii celorlalte naționalități. Are deci dreptate foaia lui Apponyi când zice, că Sârbii au început să dea în glasul „fraților români“. Ori cât de rezervați au fost până acum radicalii sârbi față cu mișcarea de protestare ce s'a pornit în șirul Românilor, a trebuit să sosească momentul în care să se pronunțe, și era de prevăzut că nu se vor pronunța în contra intereselor de viață ale limbii și ale școalelor lor.

Nu avem încă până în momentul de față nici o știre despre adunarea

Sârbilor ungureni ce a fost conchiată pe ziua de ieri în Becicherecul mare, nici despre adunarea din Vârșet, dar credem că adunările au fost bine vizitate și că rezoluțiunile lor sunt luate în spiritul ce predomină azi toată mișcarea contra proiectelor lui Apponyi.

Precum se pare se vor ținea mai multe adunări populare sârbești cu scopul acesta, ceea ce numai bucura ne poate.

Rămâne acum ca și Slovaci să dea mai multe semne de viață, pentruca astfel, considerând că și Sașii s'au pronunțat și se vor pronunța în contra proiectelor școlare, să se poată zice cu drept cuvânt că toate naționalitățile se află în tabăra celor ce protestează.

Schimbare de vederi în chestia limbii de comandă? Informația ziarului „Zeite“, după care în cercurile înalte ale curții s'ar fi săvârșit o schimbare de vederi în favorul limbii de comandă maghiare, cu care schimbare ar sta în legătură călătoria la Berlin a arhiducelui Francisc Ferdinand, a dat prilegiu raportului ziarului „Magyarorszag“ de a intervieva pe ministrul de honvezi Jekelfalussy. Ministrul a răspuns, că n'are nici o canoștință despre vreo schimbare mai nouă în chestiunea militară. Nu știe de ce arhiducele Fr. Ferdinand a călătorit la Berlin. Sigur e că guvernul ungar n'a primit nici o informare despre planurile conducerii armatei, deși și-a precizat punctul său de vedere în această chestiune. Ministrul crede că știrea foaiei vieneze n'are nici un temei.

„Garantele constituției“. Se vesteste că îndată după sărbătorile Paștilor ministrul de externe, contele Andrássy, va prezenta camerei trei proiecte de lege, cari se referă la așa numitele garanții ale constituției. Intre acestea sunt și proiectele de lege, cari au de scop a lărgi cercul de competență a curții administrative și a crea un tribunal deosebit al statului, care să decidă în chestiunile de conflicte de competență, ce se pot ivi între consiliul de ministrii ca cea mai înaltă autoritate administrativă și între curtea administrativă. Se va cere de urgență votarea acestor proiecte de lege. Se mai asigură că pentru a face posibilă cât mai grabnică rezolvare a lor, dezbaterile asupra proiectului de lege școlar relativ la salarizarea învățătorilor dela școalele comunale și confesionale, va fi câtva timp întreruptă.

Intrevederea în Rapallo. Vineri s'au întâlnit prințul Bülow cu ministrul de externe italian Tittoni în Rapallo. „Popolo Romano“ spune că cei doi bărbați de stat s'au înțelese ce atitudine să ia Germania împreună cu Italia în chestiunea Marocă și în chestiunea desarmării. S'au înțeles cu deosebire ca aceste două state să nu consimtă de-a se primi în programul conferinței dela Haga chestiunea desarmării. Italia va merge dar în privința aceasta mână în mână cu Germania. Ce-i drept, Tittoni a fost declarat în camera italiană în vara anului trecut, că e gata a sprijini la conferința din Haga nizuințele marinimoase ale guvernului englez în ce privește desarmarea generală, dar a adăos atunci, că lipsa unei garanții sigure în contra posibilității unei abuzări, îl face a crede, că încă multă vreme chestiunea desarmării generale va rămânea o dorință nerealizabilă.

Adunări populare.

Precum am anunțat, deja mâine în 2 Aprilie st. n. se va ținea o adunare populară în Făgăraș. Convocarea am primit-o numai ieri. Ea invită pe cetățenii din cercurile electorale Făgăraș și Arpașul-inferior la adunare (în sala cea mare dela otel „Lauritsche“, eventual în piața cea mare).

La ordinea zilei este dezbaterile asupra proiectelor de lege ale guvernului cu privire la școalele elementare confesionale și votarea unui proiect de rezoluțiune. Convocarea e datată 28 Martie 1907 și subscrisă de următorii:

Dr. Nicolae Șerban, deputat, Nicolau Garoiu, avocat, Dr. Iancu Meșianu, Dr. Ioan Senchea, Dr. Titu Perția, Dr. Pompeiu Gherman, Dr. Teodor Popescu, Dr. Octavian Vasu, Dr. Hariton Pralea, Dr. Emil Dan, George Comaniciu, Mateiu C. Jiga, dir. de banca, Ioan Dejenar, Iosif Ciura, George Pop, Dumitru Boșean, George Măndrean, George Ciocăvelea, Nistor Langa, Ioan Stoichiția, Ioan Grecu, Ioan Popianos, Luca Popianos, Ioan Mășariu, Ioan Halmaghi, Mateiu Tarcea, Constantin Folea, Istrate Borzea, Aurel Borzea, Vasile B. Neagoie, George Șerban, Zevedeiu Borzea, Ioan Cazan, Gligore Aron, Nicolae Fărcașiu, Samoilă Metea, Vasile Șerban, Ioan Maier, Tamaș Pop, Irodion Boteriu, Iosif Stoica, Nicolae S. Pop, Ilie Stoichiția, Zosim Oana, George Sulea, George Cristurean, George Pumnea, Nicolae Clem, Ioan Senchea, Spiridon Boita.

Cetățenii din cercul electoral al Șomcutei-mare sunt prin această rugăți a lua parte la adunarea populară, care se va ținea Luni în 8 Aprilie, 1907 st. n. la 11 oară: a. m. în Șomcuta-mare, la casa d-lui Dr. Iosif Pap.

Programul: 1. Deschiderea adunării și constituirea. 2. Dezbaterile asupra proiectelor de lege ale guvernului cu privire la școalele elementare. 3. Proiect de rezoluțiune. 4. Închiderea adunării.

Șomcuta-mare, la 25 Martie 1907.

Ioan Serbu m. p. protopop gr. cat., Nicolau Nyilvan m. p. dir. la „Chiorana“, Elie Pop m. p. inv. pens., Dr. Victor Nyilvan m. p. adv., Ioan Tibil m. p. jurist, Hielar Barbul m. p. jur., Georgiu Radocea m. p. contabil la „Chiorana“, Georgiu Bancos m. p. cand. adv., Demetriu Coltan m. p. pragt. cont. la „Chiorana“, Ioan Mic a Vasilichi m. p., Teodor Mic a Niculae m. p., Vasiliu Pop a János m. p., Gavriila Mic, Gavriila Cărlig paroch gr. or., Ioan Andreica m. p. preot gr. cat., Teodor Blaga m. p. inv. pens., Ioan Butean a Tobi m. p.

Învățătorii români și proiectul Apponyi. Pe Duminică viitoare este convocată în comuna labuca adunarea învățătorilor des-părșământului Vârșet. În această adunare se va vota și un conclud-privitor la proiectul Apponyi și se va propune a se convoca și o adunare generală a învățătorilor din diecesa Caranebeșului.

Adunări populare de protestare se vor mai ținea încă în următoarele localități:

— Cetățenii din cercul electoral al Băii de Criș sunt convocați pe Joi în 4 Aprilie la Brad. Convocătorul e semnat de numeroși fruntași ai cercului în frunte cu d-l protopop Vasile Damian, deputat dietal.

— Cetățenii din cercul Orăștie au fost convocați pe Duminică în 7 Aprilie n. la Orăștie, la o mare adunare de protestare.

— Alegătorii dietali și cetățenii din cercurile Orăștie, Deva și Hunedoara au fost convocați pe Duminică viitoare la Orăștie. Convocătorul e semnat de deputatul dietal Dr. A. Vlad și numeroși fruntași ai cercului.

— Adunarea convocată pe Sâmbătă în Giriș a fost oprită de fisoagăbirul cercul pe motivul ridicol, că fiind ajunul Paștilor

dânsul nu poate lua parte la adunare. Inițiatorii adunării au anunțat imediat o a doua adunare pe Duminică viitoare 7 Aprilie.

Următoarele comitete parohiale au mai protestat în contra proiectului Apponyi: comitetul parohial din Arad, comitetul parohial din Lăpova și comitetul parohial din Giula-Vârșand.

Sârbii contra proiectului Apponyi. Din Vârșet ni-se trimite un convocator în limba sârbească prin cari Sârbii din Vârșet chiamă pe toți Sârbii din prejurul Vârșetului la o adunare populară ce se va ținea în Vârșet la 31/III 1907 la 3 oare p. m., pentru apărarea limbii sârbești, atacată prin proiectul de lege al ministrului Apponyi. În apel se zice, că fiecare Sârb să considere de datorință a veni la adunare și să-și ridice glasul pentru apărarea limbii materne, atacată în școalele elementare.

Apelul e iscălit de următorii fruntași sârbi: Milan Georgevici, Nika Nedelkovic, Kosta Stefanovic, Dr. Nica Giurici, Kosta Mandukici, I. M. Geor, ghievici, Vasa Grecianski, Nica Ostojci, I. V. Tochici, Iota Nedelkovic, Luca Pavcov, Iota M. Nedelkovic, Stera Tiiuc, Atanasie Popovici, Glura Stefanovic, Costa Filipovici, Ața Gergeci, Macsa Pantelici, Costa Vetic, Sava Camenarski, Iota Bogdanovic, Sava Luchici, Sava Taran, Bora Obradovic, Dușan Vrgovici, Mita Bogdanovic, Iota Luchici, Milan Girin, Dusan Popovici, Iota Raduc, Jiva Nicolici, Sandor Mircovici, Mita Tochin, Pera Tochin, Ioan Andreievici, Dr. Paja Neșcov, Pera Stoicovici, Nica Voinov, Groza Milkov, Mișa Iorgovici, Pera Petcovici, Paja Ribarov, Iota Ribarov, Svetozar Sabovlevici, Sfetislav Yasic, Costa Stoigev, Isidor Georgevici, Gavra Girici, Steva Petrovici, Milan Petrovici, Vasa Stoigev, Iota Tochin, Mita Tochin, Nicola Tochin, A. Teodosievici, Vasa Marinovici, Sima Mitrovanov, Gioca Erschi.

Adunarea de protestare din Săn-Nicolaul-român. Din cauza lipsei de spațiu și din cauza lungimei raportului am fost nevoiți a întrerupe publicarea raportului despre această adunare. În partea a doua a raportului său corespondentul ne descrie plecarea oaspeților la gara Cheffa, care s'a făcut în mijlocul unor manifestațiuni frumoase din partea poporului din Săn-Nicolaul-mare și comuna Berechin în frunte cu vrednicul primar Petru Pusta. Corespondentul nostru ne mai comunică că după adunare o deputațiune a alegătorilor români din cercul Ugrei a predat d-lui Dr. Lascu o adresă de aderență cu peste o mie de iscălituri.

Corespondentul își încheie raportul său cu următoarele reflexiuni:

Această adunare se poate socoti de un succes real al luptei naționale aici în Bihor. Importanța ei e destul de mare, căci ideile politice atât de întotochiate, pe cari le lățiau între popor diferiții candidați de deputat, cu diferite programuri, se clarifică întărindu-se tot mai mult direcțiunea ce se bazează pe programul nostru național. Deșteptarea conștiinței și a mândriei naționale ar fi urmarea directă a acestor adunări politice, cea-ce ar duce apoi la învingere steagul național. Se înțelege că e o muncă grea ducerea la îndeplinire a acestor cauze românești, căci contactul viu ce este între Români și Unguri are înfrăurirea desastroasă asupra unui popor, care nu e conșciu de sine. De aceea cât mai multe adunări populare într-un izbândă cauzei!

Avem aici un element puternic, căru-i însă trebuie să-i spargem drumul, arătându-i lumina. Dar munca aceasta nu e pentru un singur om. Jertfele ce le aduce d-l Dr. Lascu întru ajungerea idealului său nobil, de a vedea Bihorul ridicat din cătușele întunecimii, nu sunt suficiente pentru deslăgarea acestei grele probleme. Strapațiile, pe cari le suportă, revoltele sufletești ce i-le căsunează guralivii dar

micii protivnici, li mistue pe zi ce merge puterile. Nu fără oarecare teamă privim viitorul acestui luptător.

Atâți intelectuali sunt în Oradea și Beiuș, cari dacă ar munci cu abnegațiune și sinceritate, dacă ar pricepe fie-care cap cult chemarea sa de conducător al poporului, Bihoreni ar fi cei mai însuflețiți Români. Dar se vede că le lipsește tăria ce trebuie s'o presteze într-o muncă atât de grea, însă cu o înmăită mulțămire națională.

În timpul de față avem lipsă de puteri oțelite și nu de acrobați naționali. Numai contopirea simțămintelor oamenilor inteligenți cu ale poporului pot aduce folos. Streinii fiind față de cauzele arzătoare ale neamului românesc, lipsiți de un ideal național în zadar vor încerca ei la masa verde să facă politică națională.

Congregațiunea comitatensă dela Aind.

(Raport special al „Gaz. Trans.“)

(Fine.)

Las să urmeze acum însăși vorbirea D-lui Dr. Augustin Bunea în trăsături principale:

»Onorată adunare! S'a dus prea departe D-l Fogarasi Albert cu îndrăzneala sa și cu inzultele ne mai pomenite, pe cari ni-le aduce astăzi nouă și întreg poporul românesc din această țară. (Sgomot. Contraziceri). Foarte s'a depărtat dumnealui chiar și dela spiritul lui Fogarasi István, care la anul 1648 sub ocrotirea lui Barcsay Akos, banul Lugojului și al Caransebeșului, traducea pe româneste Catechismul, căci d-l Fogarasi Albert nu mai vrea să știe de nici o cultură românească. Foarte mult și-a uitat d-sa și de acel Ioan Papp alias Precup de Făgăraș (Fogarasi), de care principele Apafy amintește la 1689, și a cărui nume însuși arată, că a fost, și s'a ținut de Român!

»D-sa spune un neadevăr când afirmă, că noi nu vrem îmbunătățirea salarelor învățătoarești. Eu cunosc mai bine sentimentele poporului nostru și socot, că interpretez fidel aceste sentimente; socot că vorbesc, la acest loc, din inima poporului românesc din Transilvania, când spun că noi nu suntem în contra ajutorului de stat oferit învățătorilor dela școlile comunale și confesionale, ba chiar îl pretindem pe baza art. de lege XX. din 1848, care îndatorește guvernul țării să dea ajutoare din cassa statului, atât bisericilor, cât și școlilor confesionale fără de condițiuni și restricțiuni ca acelea cuprinse în proiectul de lege al lui Apponyi.

»D-sa vrea să ne compromită, când zice, că suntem în contra statului, că suntem separatiști și că vrem să formăm stat în stat.

»Pe pământul acesta, pe care în veacul al IX-lea și în cele următoare s'au așezat Ungurii, esistaseră multe popoare puternice ca: Goții, Hunii, Gepizii, Avarii și Slavii, cari toate au perit, rămânând până astăzi numai Românii și Ungurii, pentru-că numai aceștia și-au iubit limba și individualitatea lor etnică. Ca și Ungurii și Românii întotdeauna și-au vărsat sângele pentru patrie și avutul strămoșesc și prin urmare avem drept să ne provocăm la sângele nostru vărsat șiroaie pentru libertatea patriei. Când Turcii năvăliseră asupra țării noastre, poporul românesc a dat piept cu năvălitorii, și sub Ioan Corvinul, pe care toți învățații lumii, chiar și istoricii de greutate ai D-voastră, îl recunosc de Român, a ieșit biruitor din lupta purtată cu ei. Când inima țării ungurești, Alföldul, tremura de groaza Turcilor, multe familii nobile maghiare s'au tras de acolo în țara noastră Transilvania, care le-a adăpostit și le-a asigurat un rol politic răzimat pe brațele vânjoase ale Românilor.

»Cum vine d-l Fogarasi să spună că noi Românii din această țară suntem trădători, când feciorii români și-au vărsat sângele pe câmpiile Lombardiei și ale Boemiei pentru tronul capului încoronat; când Dunărea de atâtea ori s'a roșit de sângele lor vărsat pentru țară; când noi totdeauna ne-am supus legilor țării, totdeauna am apărut constituția, totdeauna ne-am împlinit datorințele, și când suntem gata și azi să ne supunem legilor? Cum vine d-sa să spună, să timbreze de trădători pe trei milioane de Români harnici și cinstiți, cari între orice împrejurări grele au rămas la locul lor, și când au pretins interesele patriei, au știut să aducă toate jertfele ce li-se cereau?

»Domnilor, este o crimă ceea-ce a comis d-l Fogarasi astăzi contra neamului românesc, pentru-că domnia lui cere chiar stângerea vieții sufletești a acestui popor.

»Poporul românesc are și el un bun

mare și scump: limba și cultura sa națională, cari nu și-le jertfește pentru nimenea. D-l Fogarasi ar trebui să știe că poporul românesc din această țară și pe timpul principilor calvini și-a avut literatura și cultura sa națională.

»Dar fiindcă domnia lui această nu o știe, trebuie să i-o spun eu în această adunare și să-i atrag atențiunea asupra acelei împrejurări, că pe atunci erau alții de oameni între maghiari, nu ca d-sa, căci acela nu numai nu împiedecau dezvoltarea limbii și culturii naționale românești, ci jertfeau chiar și din puna lor pentru traducerea și tipărirea cărților românești.

»D-sa zice, că ne vrea binele și ne îndeamnă să învățăm cu toții, cu mic cu mare ungurește, ca să ajungem la o stare mai bună și la oficii înalte. Dar d-sa nu este sincer, când vorbește astfel, căci D-voastră știți cu toții, că atunci, când înainte de aceasta cu 6—7 ani membrii români ai acestei congreagațiuni au cerut să se pună un Român într'un post de solgăbirău, care Român știa perfect ungurește, d-l Fogarasi și cu soții săi de principii au votat în contra celui Român. D-sa știe, că pe teritoriul acestui comitat se află o mulțime de Români calificați și cu diplome obținute la universitățile maghiare și cu toate acestea, nu se află un singur Român, care să fi putut obține un post cât de mic în centrul unui comitat locuit de 90% de Români. D-sa trebuie să priceapă, că chiar și când toți țărani români ar ști vorbi și scrie ungurește, ei tot nu ar putea să ajungă în posturi de-ale statului, precum nu ajung milioanele de țărani maghiari de pe Alföld, și că numai cu limba ungurească oamenii nu se pot ferici, precum nu se fericesc Ungurii de pe Alföld, cari tocmai ca Românii trebuie să emigreze în America.

»D-l Fogarasi zice, că în această țară nu există nici o naționalitate, ci numai rase de felurite popoare, cari toate alcătuiesc o singură națiune maghiară. Cât de departe este de adevăr d-l Fogarasi, să vede din împrejurare, că până astăzi să află în vigoare art. de lege XLIV din 1868 care are titlul eloquent de »egala îndreptățire a naționalităților« (a nemzetiségek egyenjogúságáról), care art. de lege nu s'ar fi adus de factorii constituționali ai țării, dacă nu ar fi existat și nu ar exista și astăzi mai multe naționalități cu drepturi politice garantate și precizate în legea țării.

»Înaintașii mari ai politicianilor d-voastră de azi, cum au fost un Francisc Deák și un Iosif Eötvös, au adus legi prudente și ocrotitoare pentru toate popoarele din această țară, pe care avem dreptul și datorința să le apărăm. Și când apărăm legile acestea, d-l Fogarasi, care nu le cinstește, spune că suntem trădători. Dar poate se numără dător un popor, care pe căi legale, în parlamentul țării, în adunări poporale permise de lege, nu cere altceva, decât susținerea legilor existente, votate de parlamentul țării și sancționate de Majestatea Sa?

»D-l Fogarasi se provoacă la răscoalele țărănești din țara românească, ca să ne arete nouă Românilor, ce lucruri se pot întâmpla acolo, unde nu a pătrus cultura și civilizația maghiară. Dar nu bagă de seamă că aceleași stări triste se află și la noi, unde țărani sunt siliiți să emigreze cu sutele de mii în țări străine, unde grevele agrare au trebuit să fie înăbușite în anii trecuți în sânge omenesc, unde toate păturile sociale sunt agitate de o adâncă nemulțămire și unde încă de pe acum se fac pregătiri ca holdele viitoare să fie secerate la vară de înșiși soldații armatei permante, cari au cu totul altă menire. Deci nu spre țara românească ar trebui să-și arunce privirile d-l Fogarasi, ci asupra stărilor insuportabile din țara noastră, cari n'ar trebui să le mai învenineze d-l Fogarasi cu propuneri și cuvinte ce aruncă tăciunele luptelor de rasă între popoarele Ungariei.

»Cereți-ne sângele, cereți-ne averea și le dăm, dar când ne cereți sufletul, atunci avem și noi cuvânt! Știți bine d-voastră că nu este pentru un popor, conștiința de sine, nimic mai scump și mai sfânt, decât limba, credința și libertatea, apoi fiream noi, Românii, precum crede și afirmă d-l Fogarasi, ori și cât de stricați, tot nu neam înjosit încă până la treapta dobitoacelor, încât să nu ne doară când cineva se atinge de aceste bunuri mari și sfinte ale noastre.

»Poporul român își are religia sa limba sa, cultura și literatura sa, are poezi celebri cunoscute în Europa întreagă și traduși chiar și în limba maghiară, cu un cuvânt are un suflet format și apoi un astfel de popor nu se lasă terorizat nici odată de d-l Fogarasi și alții ca dânsul.

Motivarea comisiunii permanente și

propunerea d-lui Fogarasi nu se poate admite. (Voci din toate părțile: Eljen Apponyi!)..... Trăiască zic și eu, căci e un bărbat cult și orator mare, dar o scădere are, că n'a umblat prin Ardeal și nu cunoaște poporul român.

»Noi membrii români din această congreagațiune declarăm că acest proiect este un adevărat atentat în contra existenței poporului românesc și a bisericilor sale.

»Nu sunt aceste cuvinte ale mele, ci sunt sentimentele poporului întreg românesc care vrea să trăiască cu limba sa, cultura sa națională și cu toate însușirile sale etnice pe acest pământ ud de atâtea ori cu sângele său nobil.

»Mă alătur într-o parte la propunerea Reverendissimului Domn canonic Gavrilă Pop și cer să fie respinsă adresa comitatului Timiș.

Discursul frumos al d-lui Dr. Bunea, interupt sgomotos pe la început, fu ascultat cu multă atențiune, și se vedea că place multora chiar și dintre străini, la cari d-l Fogarasi nu se poate zice, că ar fi o persoană simpatică.

Tot la acest obiect a mai vorbit și contele Bethlen András, care însă mai mult a strigat și a lăcit în șovinismul lui Fogarasi, a cărui moțiune o părtinise; apoi s'a ridicat, la vorbă, d-l protopop Ioan Maior, dovedind, că d-l Fogarasi, când să pronunță asupra noastră, nu știe ce zice.

La votare pelângă propunerea d-lui canonic Gavrilă Pop rămân singuri Românii.

La circulara orașului Dobrițin în chestia conducerii protocoalelor de contabilitate în limba maghiară și a recunoașterii firmelor în ungurește, comisia permanentă propune recomandarea circularei la guvern.

Aici ține Dr. I. Rațiu o vorbire împede și umilitoare pentru gălăgioșii din congreagațiune, cari nu respectază drepturile Românilor, și arată că circulara din chestiune vatămă adânc din mai multe puncte de vedere pe Români, cari au un trecut de 18 veacuri, cari reprezintă majoritatea populațiunii din Ardeal, și au drepturi garantate și bine precizate în legile țării dela care nu vor ceda niciodată, pentru nimenea.

D-lui Dr. Rațiu vrea să-i răspundă d-l Dr. Varó László, primarul Aiudului, care spune că Românii totdeauna s'au bucurat de libertate deplină în țara aceasta și că numai limbei maghiare au să mulțămescă mulți Români salarele lor. Să primește propunerea comisiunii permanente.

Cea mai din urmă discuție de mare importanță s'a încins în jurul circularei comitatului Pest-Pilis-Solt-Kis-Kun în chestia grevei secerătorilor. La acest punct comisia permanentă a propus, să se pună la arhiv, dar față de propunerea aceasta să ridică d-l Dr. Iuliu Maniu, care dovedește, că lucrul e cu mult mai important decât să se poată trece atât de ușor peste el la ordinea zilei. D-sa arată apoi, cu multe și adânci argumente, că o chestie ca aceasta trebuie studiată de-a binele. Eu trebuie resolutivă astfel, încât să fie mulțămii și proprietarii și muncitorii: proprietarii să-și poată împlini misiunea ce o au în societate, iar muncitorii să-și aibă și ei asigurată o existență vrednică de om. Și acest lucru îl pretinde deopotrivă umanitatea și echitatea. D-sa este în contra aplicării soldaților la munca de câmp, la secerat, căci prin aceasta soartea muncitorilor devine și mai insuportabilă, și crește numai ura dintre cele două clase a muncitorilor și a proprietarilor, iar soldații punându-se la lucrul de câmp să demoralizează. Deci propune să se invite guvernul, ca să tacă și la noi, ca în Anglia și în alte state: să asigure prin lege greva muncitorilor, căci aceasta este singura armă, cu care bieții muncitori să pot apăra în contra asupririi ce ar încerca să le facă proprietarii.

La chestie mai vorbesc Dr. Garda Kálmán și fostul șpan, Zeyk Daniel, care recunoaște și dânsul că chestia raporturilor dintre muncitori și proprietari trebuie regulată prin lege, deoarece prin mijloace paliative nu să poate sana pe deplin o chestie atât de importantă, dar în cazul de față e pentru propunerea comisiunii permanente, care, pusă la vot, să primește.

După acestea ședința să închide la 7 oare seara.

E de dorit, ca să facă tot așa și Românii din alte comitate, căci fără aceste lupte mici, din congreagațiuni, nu putem ajunge la rezultate mai mari.

Jora.

Evenimentele din România.

Scrisoarea Regelui către G. Gr. Cantacuzino. Regele Carol a adresat fostului președinte al consiliului d-lui G. Gr. Cantacuzino următoarea scrisoare:

Scumpul meu domn Cantacuzino.

Însuflețit de un sentiment patriotic, în fața grelelor împrejurări, prin care trecem, Mi-ai prezentat demisia cabinetului presidat de d-voastră, spre a înlesni o deplină înțelegere între partidele politice. În urma acesteia M'am adresat d-lui Dimitrie Sturdza, pentru alcătuirea noului guvern.

Ținta înaltă ce ai avut în vedere, adecă apropierea și conlucrarea tuturor, pentru restabilirea ordinii și liniștei, în scumpa noastră țară, s'a atins, iar declarația d-voastră făcută înaintea Corpurilor Legiuitoare, ca șef al partidului conservator, că guvernul va găsi tot sprijinul pentru măsurile cerute de împrejurări, Mi-a fost o mare mângâiere sufletească în aceste momente de restriște.

Facă bunul Dumnezeu ca ele să treacă mai curând și ca greua problemă ce stă înaintea noastră, să găsească o dezlegare dreaptă și traică.

Mulțumindu-vă de credincioasele d-voastră servicii, nu mă îndoesc că și în viitor, Mă voiți putea răzâmba în toate împrejurările, pe devotamentul d-voastră și pe concursul partidului conservator.

Primiți, scumpul meu domn Cantacuzino, încredințarea sentimentelor de afecțiune ce vă păstrez.

București, 16 Martie v. 1907.

Carol.

Memoriul proprietarilor. În urma deciziei ce au luat marii proprietari în adunarea lor, s'au întrunit din nou și au redactat un memoriu pe care îl vor înainta guvernului. Acest memoriu conține următoarele puncte:

1. Un moratoriu pentru căștiurile de arendă, foncier și datoriiile către Creditul rural, pe timp de un an.

2. Un moratoriu pentru plata datoriiilor către particulari, dar numai în legătură cu recoltele ce au fost distruse.

3. Să li-se acorde mijloacele pentru a strânge dela jefuitori vitele și recoltele cari au mai scăpat dela incendiu.

4. Să li-se asigure posibilitatea de a începe muncile de primăvară garantându-li-se mai ales viața.

5. Să li-se acorde despăgubiri de cătră stat pentru produsele, acaretele, instrumentele agricole și celelalte ale gospodăriei distruse prin foc și jaf.

Activitatea dela ministeriul de război. D-l general Averescu s'a instalat în localul ministeriului pentru timpul cât vor dura răscoalele țărănești. D-sa și-a reținut o cameră, în care și-a instalat un pat de campanie și un aparat telefonic. Ziua și noaptea stă în permanență în această cameră, de unde dirigează în persoană toate operațiunile necesare pentru reprimairea revoltelor. În acest scop d-sa a ordonat în ultimele trei zile mobilizarea generală a 4 contingente — din cele 15 — și a făcut ca din 40.000 oameni, cari erau înainte sub drapel, să se sporească numărul la 127.000 soldați și ofițeri. Secțiile de mobilizare și război ale marelui stat major al armatei sub conducerea d-lui maior Iancovescu, s'au mutat și ele la ministerul de război. Ele lucrează sub ordinea directă ale d-lui ministru de război, general Averescu, la desfășurarea trupelor în satele răscolite.

Ziarele engleze despre răscoalele din România. Ziarul »Times« comentând situațiunea din România, scrie: Se vede că situațiunea atât de gravă din România a fost privită cu energie și bun simț de cabinetul Sturdza. Trebuie pe de altă parte să i-se dea încredere regelui Carol, care a domnit atâția ani de zile cu înțelepciune și curaj. Ori cine va recunoaște, că este necesar a se suprima dezordinele cu forța armată, dar când liniștea va fi restabilită, atunci va începe mai ales sarcina regelui și a steticilor săi. Trebuie să se reformeze sistemul agrar existent spre a se da ajutor țăranilor fără nedreptate pentru proprietari sau prejudiciu pentru prosperitatea agricolă crescândă a României.

Ziarul »Daily News« comentând situațiunea din România, declară că este formidabilă sarcina ce incumbă guvernului român.

Distrugerea unor sate. Orașulul Băilești județul Dolj un cuib puternic și periculos al răsculaților, cu toate că a suferit o bombardare pe ziua de Vineri locuitorii s'au răsvrătit din nou Sâmbătă. Imediat s'au trimis forțe numeroase

de infanterie, cavalerie și artilerie sub comanda d-lui maior Greceanu, care a împresurat orașul din toate părțile. Populația îndârjită la exces a atacat armata trăgându-se asupra focului de puști și revolvere. Infanteria s'a retras și bateria de artilerie a deschis bombardamentul asupra orașului. Panica a fost de nedescris, Bălăiești în scurt interval a fost redusă la tăcere, el e completamente distrus. De aci armata a trecut la satele Galicea și Moțăței, un alt cuib periculos al bandelor. S'a tras și asupra acelor localități o salvă de baterie, distrugându-se complet și aceste sate. O luptă mare a fost la Langa. Răzvrății au opus o rezistență inversurată. Au căzut mulți morți și răniți. La Cuculești (județul Olt) artileria a tras asupra satului distrugându-l. Pe unde a recut armata liniștea s'a restabilit.

O circulară a ministrului de interne. Ministrul de interne a adresat următoarea circulară d-lor prefecti: Represiunile continuă cu energie în județele unde sunt bande de incendiatori și devastatori. În toate părțile unde armata a sosit deja, revolta este înfrântă și țărani predau pe instigatori și aduc înapoi produsele furate. Vă rugăm a comunica aceste știri pe cât posibil ca să fie cunoscute în județul d-voastră. Ministrul de interne Ioan I. C. Brătianu.

Arestarea unor instigatori. Mai mulți instigatori ai revoltelor au fost arestați și aduși în capitală. Între acești arestați sunt și avocatul N. Carpen și învățătorul Petru Stroescu cum și indivizii Al. Niculescu și Aurel Bogdan, supus auto-ungar. Acești doi din urmă au fost arestați tocmai când împrăștiu manifeste ce îndeamnă la revoltă pe muncitorii din capitală. De asemenea a fost arestat și tâmplarul Ghiță Petrescu, care indemnă la răscoală pe țărani împicinați, prin sala pașilor pierduți la palatul de justiție.

Răzcoalele și finanțele României.

Interview cu d-l Tache Ionescu.

Într-un interview ce a acordat unui redactor al ziarului „Bukarester Tagblatt”, fostul ministru de finanțe a declarat cu privire la influența ce vor avea răzcoalele asupra viitorului buget următoarele:

»Se înțelege dela sine că aceste nimiciri precum și întârzierea semănăturilor de primăvară vor influența bugetul pe anul 1907—1908, iar excedentul pe 1906—1907 care fără aceste revolte, ar fi fost probabil de 55 milioane se va reduce simțitor. Din fericire la plecarea mea din minister am lăsat cel mai mare sold pe care l'a avut România vre-odată. Tezaurul statului dispune de o sumă de 103 milioane 687000 lei, dintre cari 39 milioane sunt depuse la băncile din străinătate pentru plata cuponului datoriei publice.

»Nu trebuie să adaug că față cu această situațiune, grija de altfel explicabilă ce au deșteptat răzcoalele în cercurile financiare din țară și străinătate cu privire la resursele țării, este cu totul neînțeleasă.

ȘTIRILE ZILEI.

— 19 Martie v.

Prințul Carol de gardă la palat. Din București ni se scrie: Eri după amiază între orele 4 și 5, un imens public staționa în fața palatului regal. Ochiul tuturor erau îndreptați către sentinela ce păzea la corpul de gardă Nr. 1. Atitudinea militărească și impunătoare a elevului din școala militară, ce era de gardă, făcea admirația curioșilor adunați în fața palatului.

— E prințul Carol!... E prințul Carol! șopteau privitorii între ei, zâmbind cu duioșie și ne mai luându și ochii dela paznic.

Prințul Carol, căci într'adevăr el era, în uniformă școlărie militară din Iași — al cărei elev este, intrase la orele 4 fără 10 în corpul de gardă; își exprimă dorința de a face de pază și rugă ca să i se încredințeze un »post». Imediat i se dăte o armă Manlicher, se formă »schimbul al trelle» și se procedă la schimbarea sentinelor.

Cu formalitățile obicinuite, la orele 4 se încredință prințului Carol »postul Nr. 1.» în fața corpului de gardă, unde se află drapelul. Sentinela — prințul Carol — a stat de pază până la orele 5. În tot timpul gardei, prințul a avut o atitudine din cele mai frumoase; serios, ținuta militară ireproșabilă, se preumbla pe terasa corpului de gardă, călcând reglementar, apăsat. Regina a stat la fereastră cât timp nepotul era la »post» și privea cu drag la »sentinela dela Nr. 1.». În timpul gardei, s'a în-

tâmpat ca principesa Maria să treacă în automobil spre șosea. Conform reglementului s'a scos garda și s'au dat onorurile. Micul principe, trecând lângă drapel, a prezentat arma. Aceleași onoruri s'au dat principesei Maria, când s'a întors dela șosea.

În legătură cu știrea aceasta ne comunică corespondentul nostru că garda palatului regal o fac de câteva zile elevii școlii militare de cavalerie și infanterie. Aceasta nu s'a întâmplat niciodată până acum în cei 41 de ani de domnie ai regelui Carol. Aceasta măsură s'a luat pentru ca să fie destule trupe pentru patrularea stradelor capitalei.

Numiri. Generalul de brigadă din Brașov, d-l Baltin Pflanzler a fost numit comandant al diviziei 4, iar colonelul Mihail Șandru a fost numit comandant al brigădei din Brașov. D-l colonel M. Șandru a fost până acum comandant al regimentului de infanterie 69.

Dela frații din temnița Seghedinului a primit redacția ziarului »Drapelul» din Lugoj următoarea telegramă: »Preamărind preamărind ținuta bărbătească, condusă de adevărata iubire de moșie, a alegătorilor din cercul electoral al Lugojului. Trăiască! Prisonierii de stat: Dr. Stefan Petrovici, deputat dietal. Dr. Cornel Jurca, redactorul »Drapeului». Mihail Gaspar, diacon în Lugoj. Traian Gaspar, paroh în Hezeriș. Avram Andreica, redactor la »Tribuna». Stefan Pop, redactor la »Libertatea». Buteanu. Popovici. Perici, redactorul ziarului sârbesc »Branik».

Adunarea Asociației meseriașilor români din Brașov s'a ținut eri în localitățile acestei societăți sub presiunea d-lui Petru Pop jude i. p. După ascultarea rapoartelor comitetului și a comisiei cenzurătoare s'a votat absolutoriu comitetului pentru gestiunea anului 1906. Un raport amănunțit vom publica în numărul popular al foaiei noastre.

Gălătoria Regelui Italiei în Grecia. Regele Victor Emanuel va sosi în Atena în 8 Aprilie. Se fac mari pregătiri de primire. În program se cuprind: Iluminarea Acropolei; reprezentație festivă în teatrul regesc (»Oedipus») și o excursiune la Marathon.

»Musa română». A apărut ultimul număr (12) din anul al 4-lea, Martie st. n. 1907 al »Muzei Române». Sumarul acestui număr e următorul: Partea literară. O revizuire; Știri muzicale. Partea muzicală: »Ti-tu-ta!» (polca franțuzească) de Getta Hodoșiu, »Someșana» de Dr. Leonida Domide, »Invărtita» de I. Corbu; »De la Zărnești» pentru vioară și pian de Camil Negrea; »Hai leliță'n vârf de munte» cor mixt de I. Crișan; »Cum n'ar fi fost!» canon duet pentru tenor și soprana de I. Mureșianu, (piesă premiată la conservatorul din Lipsca); »Te aștept» romanță p. voce cu acomp. de pian de A. Pora.

Noul abonament la »Musa Română» se va începe cu prima Maiust. n. Primul număr pe anul 1907 va fi scos în luna Maiu de sărbătorile sf. Paști. Prețul abonamentului pe un an 16 coroane, pe 6 luni 8 coroane. A se adresa redacțiunii »Muzei Române» Blaj (Balázsfalva).

Alegeri supletorii de deputați sinodali pentru sinodul eparhiei Aradului se vor face în cercurile electorale Radna, Boroșineu-Birchiș și Chisătau în 1 (14) Aprilie a. c. iar în cercul Vinga în 11 Aprilie n.

Proces de presă. Tribunalul din Budapesta a condamnat săptămâna trecută pe d-l Dușan Porubszky, redactorul foaiei slovacă săptămânale »Slovensky Tyzdenik» pentru cinci cazuri de »agitație» la 1 an închisoare de stat și 1200 cor., pedeapsă în bani.

Necrolog. În Serajevo a încetat din viață Vineri Ioan Pop de Alamor, funcționar de construcții în guvernul țării. În mormântarea se face astăzi în cințitul rom. cat. din Serajevo. Pe defunctul îl deplâng soția Vincența, fiii Ioan, Aurel, Sabina și numeroase rudeni.

Odihnească în pace!

Țărani români și studenți. Din județul Vlașca se comunică că țărani răsculați sunt de credință că numai studenții pot să le facă dreptate și pot să-i conducă la isbândă. Un redactor al ziarului »Țara» povestește următoarea întâmplare: »Nu e nici un sătean care să nu aibă această credință și unul din ei, cu care am avut o lungă convorbire, mi-a spus, după ce am încercat zadarnic ca să-i fac mărțurisirea că și eu sunt student: »Așteptăm să vie ei dela oraș, căci numai studenții ne cunosc păsurile. Ei ne iubesc și ei ne apără contra dușmanilor. Dacă studenții ar veni la noi în sat, îi punem în fruntea

noastră și mergem direct la Vodă. Cu ei nu avem nici o teamă, căci sunt unși de împărat și nimeni nu le poate sta împotriva. Nici gloanțele puștilor nu se lipesc de ei.» Cam acestea sunt în general părțile sătenilor din Vlașca, cu cari am vorbit până acum. Ei sunt în mare fierbere, devin amenințători câte-odată, dar așteaptă, așteaptă pe studenți ca să vie în mijlocul lor, și apoi să deschidă focul.

Mișcarea agrară-socială în Croația. Din Esseg se anunță că mișcarea agrară-socială în Sirmia crește pe zi ce merge. În unele districte s'au întâmplat ciocniri între țărani și gendarmi. Proprietarii declară, că sunt gata să angajeze la lucrările câmpului tot numai lucrători din patrie, dacă își vor mai modera pretenziunile.

Inundările în România. În jud. Tulcea, satul Azaciu e blocat de ghețuri. Sunt inundate comunele, Satul nou, Pătlașanca, Pardina. Farul de la Catalchioi a fost distrus de ghețuri. Soldații din marină lucrează la salvarea locuitorilor și vitelor din cari parte au fost scoase pe grinduri, însă sunt lipsite de nutreț, iar parte s'au înecat.

Nenorocire la o procesiune. În Maria-Tereziopol s'a întâmplat ca procesiunea, ce s'a ținut acolo Vinerea trecută (Vinerea mare), să fie turburată prin aparițiunea neașteptată a unui taur, care înfuriându-se a năvălit asupra celor adunați. Peste 50 de persoane au fost rănite, șase în mod grav. Taurul a fost împușcat dându-se asupra-i treizeci de focuri.

Un instructor în haine femeiești. În Granada trăia de câțiva ani o damă elegantă, care da ore private din vreo două limbi. Înainte cu-o săptămână ea s'a prezentat la filiala de acolo a băncii Spaniei c'un cec, pe care a voit să-l încaseze. Casierul a refuzat de a plăti cecul, deoarece numele de botez pe cec era un nume masculin. Câteva ore după aceea veni la cassă un domn îmbrăcat elegant și prezenta același cec. Casierul recunoscu în trăsăturile feței acestui domn pe dama, ce fusese mai înainte la cassă, și bănuind o înșelăciune a dat persoana misterioasă pe mâna poliției. La poliție a ieșit la lumină că pretinsa instructoare era în adevăr un bărbat. El declară, că mizeria l'a făcut să se îmbrace și să se dea de femeie, deoarece îi era mai ușor să capete ore private ca damă.

Lipsă de servitoare. Se anunță, că în Becicherecul mare s'au reunit 46 de familii diferite cu scopul de a purta o gospoderie comună. Aceste familii, cari toate aparțin burghezimei, voesc să închirieze în centrul orașului o bucătărie comună, în care se va fierbe pentru toți câți fac parte din această asociație. Pentru cheltuielile gospodăriei plătește fiecare membru al familiei 60 coroane lunar. Cauza care a dat naștere asociației, este lipsa de servitoare ce se resimte tare în Ungaria de sud.

La granița sârbească, la Kladobo și Negotin, e mare teamă că pe teritoriul mărginaș al României vor izbucni răzcoale țărănești. Guvernul sârbesc a dat poruncă prefectului dela Negotin să ia măsuri ca refugiații din România să fie în toate privințele ajuturați.

ULTIME ȘTIRI.

București, 1 Aprilie. (Relație oficială pe ziua de eri, Duminecă). Nicăeri nu s'au ivit noue răzcoale. În regiunile unde au fost omoruri, devastări sau incendii, ele s'au reprimat cu mare energie. Peste tot revolta este înfrântă. Trupele urmăresc câteva bande izolate de devastatori, cari vor fi în scurt timp prinse. Se completează arestările capilor revoltei, deja în mare parte efectuate. În județele, unde sătenii au fost liniștiți, se examinează de prefecti cererile lor și unde sunt juste, se stabilesc, în bună înțelegere cu proprietarii, condițiunile în cari se pot satisface. În toată țara situația s'a ameliorat mult.

București, 1 Aprilie. (Comitetul societății »Orucea Roșie» a doamnelor din România, face un apel călduros la membrele societății și la toți bunii români, rugându-i a contribui cu ceia ce vor crede de cuviință pentru ajutorarea celor suferinzi și în special cu articole: de pansament, rufărie veche sau nouă și nutriment ca: zahăr, cafea, ceai, conserve etc. Ofrandele se primesc la biroul comitetului Calea Victoriei 145, în ori-ce zi dela 9 a. m. până la 7 p. m.

Turnu-Severin, 1 Aprilie. Artileria a distrus eri cu desăvârșire patru sate și anume: Guardinița, Oprisori, Iâmna și Bălăiești. Numărul morților e considerabil. La Iâmna, unde a fost o luptă mare, artileria comandată de d-l locot. Voinescu a tras asupra bandei de răzvrățiți culcând pe mulți la pământ. Această bandă formată în majoritate de săteni din Izvorălele au venit la Iâmna, a trecut pe lângă proprietatea d-lui prefect Ilariu Izvorescu, pe care a cruțat'o și s'a dus de a distrus conacul d-lui Isărescu.

Craiova, 1 Aprilie. Au sosit eri aici 78 răsculați prinși și escortați. Aceștia toți erau din Mălăești. Pe drum cinci răsculați cari au voit să evadeze au fost prinși din nou și împușcați în mijlocul drumului. Din comuna Cioroiu au fost aduși 26 răsculați prinși. Din aceștia trei cari au vrut să evadeze au fost împușcați. Peste 200 de țărani din comunele Câmpul, Leca și Cetea și alți 15 din comuna Izvor au fost aduși aci. Nouăle trupe sosite vor fi trimise iar prin județe pentru aducerea capilor de răsculați. În oraș domnește liniște. Pare că și județul este liniștit.

T-Severin, 1 Aprilie. În com. Corcova, proprietatea prințului Bibescu, răzvrății au distrus câteva hectare de vie, pomii roditori, pepineriile. De asemenea au dat foc conacului și palatului de pe această moșie, cari au fost prefăcute în cenușe. Țărani au dat drumul butoanelor cu vin roșu, care se găseau aci, în râul Motru, a cărui apă s'a înnoșit. Regimentul de călărași sub comanda d-lui colonel Bleteanu a împușcat mai mulți răzvrățiți.

Caracal, 1 Aprilie. Se aduc mereu săteni arestați ca instigatori; între ei sunt și preoți. Astfel a fost arestat preotul Niță din Șerbănești (Olt) împreună cu 12 țărani, cari trecuseră în județul acesta pentru a răzvrăți pe sătenii de aici.

Caracal, 1 Aprilie. Eri, pe la oarele 3 jum., pe când, în urma măsurilor luate pentru păzirea ordinii, armata căuta să împedec aglomerația publicului în piața principală, un individ anume Florențe Ghițulescu a tras trei focuri de revolver asupra soldaților, rânind pe un caporal. Atențatorul a fost arestat.

Pitești, 1 Aprilie. S'a dat o mare luptă Sâmbătă seara pentru distrugerea primejdicasei bande din comuna Lăunele de jos. Au căzut 7 morți și 19 răniți. Procurorul continuă cu cercetările. Au fost arestați până acum 90 de capi instigatori.

București, 1 Aprilie. Eri comunicat al ministrului de războiu desminte în mod categoric știrea dată de mai multe ziare, că s'ar fi proclamat undeva în țară starea de asediu. — Toate întrunirile anunțate pentru ziua de eri în capitală au fost contramandate. — Cor.

Constantinopol, 1 Aprilie. O bombă de dimensiune considerabilă, considerate fiind ravagiile ce le-a pricinuit, a fost aruncată în mijlocul stradei Grand rue de Pera în fața magazinului Bon Marche și sucursalei Băncii Otomane. Sunt 3 morți și 8 răniți între cari 5 putut fi încă stabiliți. Toate obloanele magazinelor și caselor din împrejurime au fost sfărâmate.

Diverse.

În căutarea unui copil. Copilul celebrului fizician Dr. Moroin din New York, în etate de 4 ani, a dispărut de curând de la locuința tatălui său. Părintele dezolat a cheltuit toată averea sa pentru a-și putea regăsi copilul, dar toate cercetările au fost zadarnice.

Poliția a pus un premiu de 4000 lire sterlinge pentru cel care ar descoperi copilul pierdut.

În disperarea lui bietul părinte s'a adresat presedintelui Roosevelt, care înduioșat i-a dat autorizația să atârne portretul copilului împreună cu o descriere a lui în toate localurile de poștă ale Statelor-Unite spre a-i putea ușura regăsirea.

Haz. Generalul inspectând trupele întreaabă p'un soldat jidan:

— Din ce regiment?

Soldatul:

— Regimentul 35 de infanterie.

— Ce batalion?

— Batalionul II.

— Numele?

— Levi.

— Compania?

— Da, d-le general!

— Compania?

— La dispoziție, d-le general!

— Eu întreb ce companie?

— Levi et C-o!

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor respons. interim.: Victor Branisce

**Bela „Tipografia și Librăria“
A. MUREȘIANU, Brașov**
se pot procura următoarele cărți

(La cărțile aici înscrise este a se mai adăuga pe lângă portul postal arătat, încă 25 bani pentru recomandație.)

Scrieri istorice.

Memorii din 1848—49 de Vas. Moldovan, fost prefect al Legiunii III în 1848—49. Prețul cor. 1 (cu posta cor. 1.10)

Viața și operele lui Andrei Mureșianu, studiu istoric-literar de Ioan Rațiu, prof. ord. la preparandia din Blășiș, Prețul 2 cor., plus porto 10 bani. Venitul curat al acestui op se va contribui la formarea unui fond, pentru Internatul preparandial din Blășiș.

„Colonel David baron Urs de Margina la Solferino și Lissa“, interesanta și eminenta conferință, ce a ținut-o d-nul colonel c. și r. Francisc Rieger în reuniunile militare dela Brașov și Sibiu. Broșura conține și două portrete bine reușite ale baronului Urs, unul din anii de mai înainte, când încă era major, ăr altul din timpul mai recent; mai conține și o hartă a Lissei, cum și ilustrațiunea mormântului eroului nostru. Prețul 80 b. (plus 6 b. porto.)

„Pentru memoria lui Avram Iancu“, apelul dat către ministerul de interne D. Perceal prin d. Dr. Amos Francisc în cauza fondului pentru monumentul lui Iancu. Prețul este 1 coronă. În România 2 lei plus 5 bani porto.

„Pintea Văteșul“, tradițiuni legende și schițe istorice, de Ioan Pop-Retezanul. Cea mai completă scriere despre eroul, Pintea. În ea se cuprind foarte interesante tradițiuni și istorisiri din toate părțile, pe unde a umbat Pintea. Prețul 40 bani, plus 6 bani porto.

Lupta pentru drept de Dr. Rudolf de Ihering traduce de Teodor V. Pacășian. Prețul 2 cor. (+ 10 b. porto).

„David Almdășianu“, schițe biografice de Ioan Popa. Broșura această prezintă și multe momente de însemnătate istorică. Prețul 60 b. (cu posta 66 b.)

„Țeranul român și ungur din Ardeal“, studiu psihologic popular de I. Paul. Prețul 1 cor. (+ 5 b. porto).

„Românul în sat și la oște“. Acesta este titlul unei nouă cărți, de p-l Ioan Pop Retezanul, cunoscutul și meritorul nostru scriitor popular, a dat literaturii române. Prețul 20 b., cu posta 26 b.

Scrieri economice.

Manual complet de agricultură rațională, de Dr. George Maior, profesor de agricultură la școala superioară de la Fereștru și la Seminarul Nifon Metropolitanul din București. — Cartea cuprinde patru volume:

Vol. I **Agrologia**, senu Agricultură generală, 34 cote de tipar cu 217 figuri în text. Carte didactică aprobată de On. Minister de Agricultură al României cu decizia Nr. 2078 din 1897. Costă 5 corone.

Vol. II **Fitotechnia**, senu cultura specială a plantelor, 38 cote de tipar cu 202 figuri în text. —

Carte premiată de Academia Română cu premiul Nasturel-Hărescu în sesiunea din anul 1889. Costă 8 corone.

Vol. III. **Zootechnia**, senu Cultura generală și specială a vitelor cornute, dimpreună cu lăncăria și lăptăria, 49 cote de tipar cu 225 figuri în text. Costă 8 corone.

Vol. IV. **Economia Rurală**, senu organizațiunea și administrarea moșilor mari și mici. Costă 8 corone.

„Romana“

este titlul broșurei, care a apărut în editura tipografiei A. Mureșianu, cu descrierea și explicația dansului nostru, de salon

„Romana“ dans de colona în 5 figuri. **Descrie și explicată împreună cu muzica ei, după compunerea ei originală.** Cu-o introducere („în loc de prefață“), de **Tunaru din Dumbrău, Popa.** — Tipografia Aurel Mureșianu, Brașov 1903.

Broșura este în cuart mare, hârtie fină și tipar elegant, cu adausul unei cote de note (muzica „Romanei“ cu explicații) și costă numai 2 cor. 50 bani (plus 5 bani porto-postal) pentru România 3 lei.

„Romana“ se poate procura de la tipografia A. Mureșianu, Brașov.

Un învățacel,

care să fie din o familie bună, și să aibă 1—2 clase civile, reale sau gimnasiale, pe lângă întreaga întreținere, să primește momentan în prăvălia cu mărfuri de modă și manufactură a subscrisului.

Iulius Popovici,
comerciant în Hațeg.

2794,2—3.

PUBLICAȚIUNE

Este de obște cunoscut, că prețurile materialului de metal sau urcat întreit ba chiar împătrit.

În acelaș raport sau ureat de odată și plățile lucrătorilor așa că aceasta împrejurare, și urcarea obiectivelor de regie precum și scumpetea generală, ne silesc ca prețurile de până acuma, cari de mult nu corăspundeau împrejurărilor, și numai din cauza concurenței celei mari au fost s-ăzute, acuma să le urcăm pentru toate lucrările de tinerie.

Facem cunoscut că am cumpănit bine toate acestea, și în deosebi am ținut seamă și de concurența d'afară.

Rugându-ne a lua la cunoștință cele de sus. Semnăm cu toată Stima.

Asociația Tinichigiilor.

Nr. 2752,8—8.

Nr. 4496—1907.

PUBLICAȚIUNE.

La 12 April 1907, 10 oare a m se va ținea la magistratul orășenesc, în localul de oficiu al despărțământului pentru afacerile economice în Brassó (strada Aurarilor Nr. 5, etagiul II) o licitațiune cu oferte, cu scop de a se da în întreprisa furnisirea în cantitatea aproximativă de 5000 măji metrice de var ars de lipse la uzina de gaz orășenescă în Brassó pentru producțiunea de gaz de iluminat pe timpul dela 1-a Iulie 1907 până la 30 Iunie 1908.

Ofertele referitoare la aceasta furnisire provăzute cu timbru de o coroană și însoțite de 200 cor. ca

vadiu, au a se înainta închise până la ora fixată, la numitul de-părțământ magistratual.

Ofertele au a conținea prețul pentru fiecare maje metrică de var ars, furnisit loco uzina de gaz orășenescă Brassó, în cifre și în litere precum și declarațiunea ofertului, că lui îi sunt cunoscute condițiunile de contract și că se supune acelora.

Condițiunile mai detaiate de ofert și de contract se pot lua în vedere din partea ori cui în localul de oficiu al despărțământului pentru afacerile economice în Brassó, pe timpul oarelor de oficiu îndatinate adecă dela 8—12 oare a. m.

Brassó, în 15 Martie 1907.

2787,2—2.

Magistratul orășenesc.

AVIS!

Am onoarea a aduce la cunoștința On. public românesc cumcă mi-am asortat prăvălia mea cu

cele mai frumoase

Stofe de haine bărbătești

de primăvară și vară, aduse de mine personal și comandate dela cele mai bune firme, englezești, austriace și indigene.

Sunt în plăcută poziție a satisface tuturor gusturilor în materia aceasta prin **eleganța stofelor și efeptuirea solidă și de gust a comanzilor.**

Stofe indigene și englezești în abundență!

Prețurile cele mai moderate.

Sunt convins cumcă Onoratul public românesc mă va sprijini ca pe unul dintre cei mai distinși croitori din Brașov, decorat la expoziția din București cu medalie de argint și diplomă de recunoaștere — **Journale de modă în continuu stau la dispoziție în prăvălia mea** Strada Mihael-Weiss Nr. 26.

Cu toată stima

PETRU PAVEL.

2784,4—6.

TIPOGRAFIA

A. Mureșianu

Brașov, Têrgul Inului Nr. 30.

Acest stabiliment este provădut cu cele mai bune mijlôce tehnice și fiind bine asortat cu tot felul de caractere de litere din cele mai moderne este pus în pozițiune de a pute eșecuta **ori-ce comande** cu promptitudine și acurateță, precum:

IMPRIMATE ARTISTICE
ÎN AUR, ARGINT ȘI CULORI

CĂRȚI DE ȘCIINȚĂ,
LITERATURĂ ȘI DIDACTICE

STATUTE.

FOI PERIODICE.

BILETE DE VISITĂ
DIFERITE FORMATE.

PROGRAME ELEGANTE.

BILETE DE LOGODNĂ ȘI DE NUNȚĂ
DUPĂ DORINȚĂ ȘI ÎN CULORI.

ANUNȚURI.

REGISTRE și IMPRIMATE
pentru totte speciile de serviciuri.

BILANTURI

Compturi, Adrese,
Circulare, Scrisori.
Couverte, în toată mărimea.

TARIFE COMERCIALE,
INDUSTRIALE, de HOTELURI
și RESTAURANTE.

PREȚURI-CURENTE și DIVERSE

BILETE DE INMORMENTARI.

Comandele eventuale se primesc în biurul tipografiei, Brașov Têrgul Inului Nr. 30, în etagiul, înderept în curte. — Prețurile moderate. — Comandele din afară rugăm a le adresa la

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașov.

AVIS!

Aduc la cunoștința On. birtași precum și On. public din Brașov, că **am luat asupra-mi**

BERĂRIA

firmei: **JOHAN HABERMANN** moștenitori din Sibiu, și voui continua afacerile sub forma protocolată la tribunalul comercial: **RUDOLF HABERMANN.**

Totodată aduc la cunoștință, că în urma cererei din partea mai multor birtași din loc am deschis

Un deposit de bere în drumul gărei Nr. 28

în casa proprie, pentru Brașov și împrejurime. Conducerea acestui deposit am încredințat-o D-lui **Julius Thiess.** De vânzare să află bere deschisă, bere neagră și berea de malță dublă (Bere Bock) foarte apreciată de public

Ap-lând la sprijinul On. public asigurăz înainte pe On. mușterii că îi voui servi cu promptitate.

Cu toată stima

Rudolf Habermann,

proprietar de berărie în Sibiu.

(2791,9—8.)